



**PRZEDSIĘBIORCO, SKORZYSTAJ
NA UNII EUROPEJSKIEJ!**



URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

Wydawca

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej
Al. Ujazdowskie 9, 00-918 Warszawa
<http://www.ukie.gov.pl>

we współpracy z SWIG „DELTA PARTNER”

Projekt graficzny serii wydawniczej

21 DRZEWO, agencja interaktywna
Gagarina 86/7, 35-100 Toruń
<http://www.21drzewo.pl>



Wydanie pierwsze - grudzień 2003
ISBN 83-89218-22-4
© Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowni Państwo!

Przedstawiamy Państwu publikację, która ułatwi polskim małym i średnim firmom korzystanie ze środków pomocowych Unii Europejskiej, zarówno tych dostępnych już teraz (w ramach tak zwanych środków przedakcesyjnych), jak i tych, które będą dostępne po przystąpieniu Polski do UE, w ramach funduszy strukturalnych. Małe i średnie przedsiębiorstwa są motorem każdej nowoczesnej gospodarki - to one tworzą największą liczbę miejsc pracy (blisko 2/3 zatrudnienia w Unii Europejskiej pochodzi z sektora małych i średnich przedsiębiorstw), wypracowują największą część PKB (ponad 60 proc.), stanowią 99 proc. wszystkich działających w Europie firm, są jednocześnie najbardziej elastyczne i dynamiczne w przystosowywaniu się do zmiennych warunków rynkowych.

Unia Europejska docenia szczególnie wagę i znaczenie firm zatrudniających poniżej 250 osób, kierując do nich różnorodne programy wsparcia. Aby przedsiębiorca mógł skorzystać z takiej pomocy, musi przede wszystkim nauczyć się odnajdywania właściwych dla siebie programów pomocowych. Musi także poznać specyficzne pojęcia i terminy, co ułatwi mu zdobywanie konkretnych informacji, wypełnianie wniosków czy choćby zadawanie dobrze sformułowanych i precyzyjnych pytań doradcom i konsultantom.

Publikacja ta służy nabyciu przez polskich przedsiębiorców konkretnych i przydatnych umiejętności korzystania z unijnej pomocy oraz zdobyciu wiedzy o najczęściej popełnianych błędach powodujących odrzucanie wniosków. Została przygotowana przez osoby zajmujące się na co dzień pomocą w pozyskiwaniu funduszy unijnych dla firm sektora MSP. Dzięki temu można w niej znaleźć wiele praktycznych informacji o programach skierowanych do małych i średnich przedsiębiorstw, zarówno przed, jak i po wejściu Polski do Unii Europejskiej, a także o instytucjach, które tymi środkami zarządzają, o terminologii używanej przy ubieganiu się o środki UE oraz o miejscach, gdzie zainteresowani przedsiębiorcy mogą uzyskać szczegółowe i specjalistyczne informacje.

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej przed polskimi małymi i średnimi firmami staną nowe wyzwania, ale też nowe możliwości. Jesteśmy przekonani, że niniejsza publikacja stanowi doskonałe narzędzie do tego, by polscy przedsiębiorcy te możliwości wykorzystali, czyli po prostu skorzystali na Unii!

W tym rozdziale znajdują Państwo przykłady firm, które skorzystały dotychczas z pomocy w ramach programu przedakcesyjnego Phare. Wymienione przedsiębiorstwa skutecznie wsparły swoją działalność na różnych poziomach funkcjonowania: przy planowaniu inwestycji, jej wdrażaniu, pozyskiwaniu nowych klientów, czy też wprowadzaniu nowych technologii. Przedstawione projekty pomogą Państwu w wyborze właściwego dla swojej działalności programu. Stanowią jednocześnie przykład skutecznego wykorzystywania zewnętrznych form wsparcia dla rozwoju poszczególnych firm.

Aktualną bazę dostępnych programów znajdziecie Państwo na stronie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości www.parp.gov.pl.

Chciałbym uzyskać pomoc doradczą dla mojej firmy...

Projekt

Opracowanie studium wykonalności wraz z oceną wpływu inwestycji na środowisko dla projektu budowy linii technologicznej do produkcji mebli metalowych.

Projekt realizowany w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw PHARE 2001 SSG.

Opis projektu

Firmą, która uzyskała wsparcie w ramach programu, było przedsiębiorstwo produkujące meble metalowe. Zatrudnia ono 54 osoby, spośród których znaczącą część stanowią osoby niepełnosprawne, dzięki czemu firma posiada status zakładu pracy chronionej. Właściciel chcąc zwiększyć efektywność produkcji zaplanował wieloletnią inwestycję, zmierzającą do stworzenia zamkniętego cyklu produkcyjnego. Zakres planowanych działań, między innymi: połączenie hal produkcyjnych, zakup kilku urządzeń (np. hydraulicznej prasy rewolwerowej), dostosowanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, wymuszał pozyskanie kredytu bankowego. Oddział banku, do którego zgłosił się przedsiębiorca, zażądał dołączenia do wniosku kredytowego studium wykonalności projektu. Jednocześnie zaplanowane prace wymagały opracowania oceny wpływu inwestycji na środowisko. W celu ograniczenia kosztów procesu tworzenia montażu finansowego inwestycji, właściciel firmy zdecydował się na ubieganie o dotacje w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw. Oprócz znacznego obniżenia kosztów na decyzje wpłynął również fakt, iż dzięki systemowi akredytowanych firm doradczych prowadzonemu przez PARP przedsiębiorca zyskał pewność, że uzyskane dokumenty będą spełniać wszelkie wymogi merytoryczne i formalne.

Proces aplikowania

Firma zwróciła się do akredytowanego wykonawcy o wycenę usługi. Firma doradcza zaproponowała, że jeśli przedsiębiorstwo zdecyduje się na jej ofertę, to bezpłatnie przygotuje dla niego wniosek do Regionalnej Instytucji Finansującej.

Wniosek o dotacje został złożony w wyznaczonym przez PARP terminie do odpowiedniej Regionalnej Instytucji Finansującej. Firma ubiegała się o dotację pokrywającą 60 proc. kosztów projektu zakładającego opracowanie:

- studium wykonalności projektu,
- oceny wpływu inwestycji na środowisko.

Wdrażanie

Po podpisaniu umowy o dotację akredytowana firma przedstawiła szczegółowy harmonogram prac. Do współpracy z konsultantami został skierowany jeden z pracowników, który nadzorował ze strony zamawiającego całość projektu. Obydwa dokumenty zostały opracowane w ciągu jednego miesiąca.

Po zakończeniu prac opracowano raport techniczny zgodny z formatem wymaganym przez PARP, a po jego akceptacji złożono wnioski o wypłatę dotacji.

Efekt

Opracowane dokumenty umożliwiły skuteczne ubieganie się o kredyt bankowy (studium wykonalności), a także uzyskanie pozwolenia na budowę i wdrażanie inwestycji (ocena wpływu inwestycji na środowisko).

Kluczowe elementy projektu

1. Znalezienie wykonawcy, który posiadał akredytacje zarówno na wykonanie studium wykonalności, jak i oceny wpływu inwestycji na środowisko. Taka potrzeba przedsiębiorstwa wynikała z konieczności synchronizacji prac nad obydwoma dokumentami oraz ich szybkiego opracowania.
2. Wynegocjowanie z firmą doradcą bezpłatnego przygotowania wniosku o dotację.

Chciałbym rozwijać się na nowych zagranicznych rynkach...

Projekt

Badania branży metalowej na rynku czeskim, poszukiwanie na nim partnerów oraz opracowanie materiałów promocyjnych w wersji tradycyjnej i elektronicznej.

Projekt realizowany w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych - Phare 2000 SSG.

Opis projektu

Programem zainteresowała się firma z branży metalowej (ślusarka aluminiowa), zajmująca się produkcją oraz montażem systemów aluminiowych oraz metalowych. Firma zatrudnia 18 osób. Swoje potrzeby zidentyfikowała w następujących obszarach:

- rozpoczęcia działalności eksportowej,
- rozwoju sprzedaży poprzez eksport,
- promocji wytwarzanych produktów poza granicami kraju.

Zainteresowanie firmy rozpoczęciem działalności eksportowej wynikało ze wzrastającej konkurencji na rynku polskim oraz braku możliwości pełnego wykorzy-

stwywania posiadanych mocy produkcyjnych, które wzrosły w efekcie zakupu i wdrożenia nowych technologii.

Podobnie jak w przedstawionym powyżej przypadku firma zwróciła się o wycenę projektu do akredytowanego przedsiębiorstwa, które zaproponowało bezpłatną pomoc w procesie ubiegania się o dotacje oraz dodatkowo jej rozliczania, w wypadku wyboru jej oferty.

Proces aplikowania

Firma złożyła wniosek w wyznaczonym przez PARP terminie do właściwej Regionalnej Instytucji Finansującej, o dotacje na działania w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych - Phare 2000 SSG.

Firma starała się o sfinansowanie 60 proc. kosztów następujących działań:

- badanie rynku czeskiego,
- wyszukiwanie partnerów na rynku czeskim,
- promocja produktu, w szczególności - przygotowanie folderów, prezentacji multimedialnej oraz strony www, w języku angielskim i czeskim.

Wdrażanie

Podczas realizacji projektu wykonano następujące działania:

- badanie rynku oraz wyszukiwanie partnerów (wykonawcą jest akredytowany konsultant),
- opracowanie folderów, prezentacji oraz strony www w językach kontrahentów zagranicznych (wykonawcą jest agencja reklamowa).

Efekt

Po zakończeniu projektu w firmie obserwuje się następujące, mierzalne rezultaty:

- wzrost sprzedaży o 15% w ciągu pierwszych 6 miesięcy po zakończeniu przedsięwzięcia,
- wzrost zatrudnienia o 3 osoby (m.in. obsługa eksportu),
- nawiązanie trwałej współpracy z 4 firmami z Czech (dystrybutorzy oraz podzleceniodawcy).

Dodatkowo firma dysponuje użytecznymi narzędziami promocji w zagranicznych językach: folder, strona www oraz prezentacja multimedialna. Ponadto przedsiębiorstwo trwale zainicjowało działalność eksportową i pragnie poszerzać swoje rynki zbytu o kolejne: rynek ukraiński i austriacki.

Kluczowe elementy projektu

1. Dostosowanie posiadanej oferty do wymogów i specyfiki rynku czeskiego.
2. Podjęcie decyzji o wykonaniu materiałów promocyjnych również w wersji anglojęzycznej, co umożliwi wykorzystanie ich również w pozyskiwaniu nowych partnerów handlowych na kolejnych rynkach zagranicznych.

Chciałbym wykorzystać internet do rozwoju mojej firmy...

Projekt

Poszerzenie działalności przedsiębiorstwa o podłączanie użytkowników do sieci.

Projekt realizowany w ramach Programu Rozwoju Przedsiębiorstw Internetowych.

Opis projektu

Firma, która zdecydowała się na udział w programie, jest producentem oraz dystrybutorem anten oraz kabli służących do tworzenia lokalnych sieci internetowych. Jej klientami są przede wszystkim firmy dostarczające internet firmom oraz użytkownikom indywidualnym. Lokalizacja przedsiębiorstwa - w najbliższej okolicy zlokalizowanych jest kilkadziesiąt podmiotów gospodarczych - oraz znajomość branży, zachęciła właścicieli firmy do poszerzenia swojej działalności.

Proces aplikowania

Firma wystąpiła do Regionalnej Instytucji Finansującej o dotację na usługi doradcze świadczone przez akredytowaną firmę. Usługi te w pierwszym etapie polegały na: analizie lokalnego rynku, identyfikacji potencjału przedsiębiorstwa i jego przygotowania do rozwoju nowej działalności. Umożliwiło to przygotowanie biznesplanu przedsięwzięcia (zgodnego z formatem PARP). Zaplanowana inwestycja uzyskała wysoką ocenę, dzięki czemu firma mogła skorzystać również z drugiej składowej programu umożliwiającej uzyskanie dofinansowania zakupu usług doradczych niezbędnych przy wdrażaniu samego biznesplanu. Na tym etapie pomoc konsultantów była szczególnie ważna przy przygotowywaniu dokumentacji technicznej (sytuację utrudniało ukształtowanie terenu) oraz przy pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania (firma funkcjonowała na rynku stosunkowo krótko, co w ocenie banków obniżało jej wiarygodność kredytową).

Wdrażanie

W ramach planowanych działań wykonano:

- biznesplan przedsięwzięcia,
- dokumentację techniczną pozwalającą rozpocząć działalność oraz świadczyć usługi na odpowiednim poziomie,
- uzyskano korzystny kredyt bankowy.

Działania te zostały zrealizowane przez akredytowanych konsultantów.

Efekt

Projekt umożliwił poszerzenie działalności firmy. W pierwszych miesiącach relokacji usługi do sieci podłączono 30 przedsiębiorstw.

Kluczowe elementy projektu

1. Wykorzystanie akredytowanej firmy do wykonania dokumentacji technicznej, której opracowanie we własnym zakresie było niemożliwe.

2. Uzyskanie korzystnego kredytu dzięki doradztwu konsultantów, którzy dokonali analizy dostępnych na rynku pożyczek, jak również udzielali pomocy w procesie ubiegania się o kredyt.

Chciałbym wyposażyć firmę w nową maszynę...

Projekt

Zakup i wdrożenie linii do diagnostyki samochodowej.

Projekt realizowany w ramach Funduszu Dotacji Inwestycyjnych - Phare 2000 SSG.

Opis projektu

Niewielki zakład motoryzacyjny zatrudniający 5 osób zaplanował poszerzenie swojej działalności o przeprowadzanie badań diagnostyki samochodowej. Koszt zakupu skomputeryzowanej linii diagnostycznej przekraczał jednak możliwości finansowe firmy. Właściciel zdecydował się na zastosowanie montażu finansowego obejmującego: dotacje z programu Fundusz Dotacji Inwestycyjnych, kredyt oraz środki własne na minimalnym poziomie 20 proc. Decyzja o dokonaniu takiej inwestycji uwarunkowana była pozyskaniem przez warsztat kilku klientów korporacyjnych, takich jak na przykład lokalny PKS. Klienci ci zgłaszali właścicielowi warsztatu chęć korzystania również z usług diagnostycznych w obrębie jednej firmy.

Proces aplikowania

Firma złożyła w wyznaczonym przez PARP terminie wnioski o dotacje do wyznaczonej Regionalnej Instytucji Finansującej. Ubiegała się o wsparcie pokrywające 25 proc. kosztów inwestycji.

Wdrażanie

Po przyznaniu dotacji firma zwróciła się z ofertą do dystrybutora linii do diagnostyki samochodowej, który w ciągu dwóch tygodni dostarczył zamówione urządzenia, zainstalował je, a następnie przeszkolił pracowników. Dodatkowo przeprowadzono remont warsztatu: wykonano roboty budowlane, ocieplono pomieszczenie (w ramach programu możliwe było uzyskanie dofinansowania wydatków bezpośrednio związanych z prawidłową instalacją i uruchomieniem sprzętu - do 15 proc. całkowitych kosztów kwalifikowanych).

Firma dzień po podpisaniu umowy o dotacje zawarła i dostarczyła do RIF umowę o udzielenie kredytu, co umożliwiło jednoczesne wystąpienie o wypłatę zaliczki w wysokości 45 proc. udzielanego wsparcia. W ten sposób zapewniła płynność finansową projektu.

W procesie rozliczania przedsięwzięcia niezbędne było wykonanie raportu finansowego oraz technicznego. W szczególności finansowy wymagał konsultacji w RIF z racji wykonania części robót budowlanych we własnym zakresie.

Efekt

Poszerzenie oferty świadczonych usług przyczyniło się do zwiększenia obrotów firmy o 30 proc. w ciągu pierwszego roku. W najbliższym okresie przewiduje się

pozyskanie kilku następnych klientów korporacyjnych. Zgodnie z przewidywaniami właściciela już w następnym roku przychody z przeprowadzanej diagnostyki samochodowej zrównają się z przychodami związanymi z naprawami pojazdów.

Kluczowe elementy projektu

1. Ubieganie się o kredyt jeszcze przed przyznaniem promesy o udzieleniu dotacji. Wynikało to z faktu, iż proces oceny przez banki wiarygodności kredytowej trwa zwykle kilka miesięcy, a po podpisaniu umowy o dotację odpowiednią dokumentację należy przedłożyć w okresie 30 dni. Niezawarcie umowy z bankiem powoduje unieważnienie przyznania wsparcia.
2. Konsultacje z pracownikami RIF podczas rozliczania dotacji w związku z wykonaniem części prac przez pracowników firmy. Zgodnie z regulaminem programu jest to dopuszczalne, jednak należy przedstawić dokumentację potwierdzającą przeprowadzenie robót.

Ekspert radzi...

Najczęściej zadawane przez przedsiębiorców pytania dotyczące dotacji unijnych oraz często popełniane błędy w procedurze aplikacyjnej

Pytanie 1: Który formularz wniosku o dotację wybrać?

Formularz wniosku musi być odpowiedni dla danego programu (np. Fundusz Dotacji Inwestycyjnych w ramach Phare 2001). Trzeba pamiętać, że wnioski często są aktualizowane i zmieniane. Aktualne wnioski w formie elektronicznej (format typu Word oraz PDF) udostępniane są na stronie internetowej PARP pod adresem: www.parp.gov.pl

Najczęstsze błędy:

- wniosek z innego programu,
- nieaktualna wersja wniosku.

Pytanie 2: Jak wypełniać wniosek?

- Nie wolno zmieniać kolejności pytań w formularzu;
- Wszystkie rubryki wniosku muszą być wypełnione maszynowo (komputerowo);
- Jeżeli pytanie nie dotyczy wnioskodawcy, należy wpisać „Nie dotyczy”;
- Wypełnienie odręczne dopuszczalne jest tylko w przypadku pytań w których trzeba zaznaczyć prawidłową odpowiedź (kratkę).

Najczęstsze błędy:

- zmiana kolejności pytań,
- niewypełnienie wszystkich rubryk,
- wniosek wypełniony odręcznie,

Pytanie 3: Jak złożyć wniosek?

- Wniosek należy złożyć w dwóch egzemplarzach (najczęściej - należy to dokładnie sprawdzić w Wytycznych dla wnioskodawców dla danego programu) - oryginał i kopia lub dwa oryginały;
- Wniosek wraz załącznikami powinien mieć formę zwartą (zbindowany, zszyty, w segregatorze, itp.);
- Dokumentacja musi być kompletna w obu składanych egzemplarzach (wniosek i dokumenty towarzyszące - wymagane załączniki);
- Wszystkie rubryki wniosku muszą być wypełnione w języku polskim, z wyjątkiem rubryk, w których użycie innego języka wyraźnie wynika ze wskazówek (np. tytuł przedsięwzięcia w języku angielskim);
- Kopia wniosku musi być potwierdzona za zgodność z oryginałem¹;
- Należy dołączyć wersję elektroniczną (tylko wniosek bez załączników) w formacie zgodnym z MS Word;

¹ Przez stwierdzenie „za zgodność z oryginałem” rozumiemy, że dokument jest potwierdzony „za zgodność z oryginałem” na jednej ze stron z adnotacją „potwierdzone za zgodność z oryginałem od strony... do...” i parafowany na każdej ze stron przez osobę upoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy, lub każda ze stron kopii danego dokumentu jest potwierdzona podpisem „za zgodność z oryginałem” przez osobę upoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy zgodnie z aktualnym dokumentem rejestrowym (wystarczy jedna osoba w przypadku wieloosobowej reprezentacji). Podpis osoby potwierdzającej zgodność kopii z oryginałem jest czytelny lub uzupełniony imienną pieczęcią.

- Wniosek należy złożyć w zaklejonej kopercie adresowanej do odpowiedniej RIF, właściwej dla siedziby firmy, która ubiega się o dotację. Na kopercie musi być umieszczony numer referencyjny „Zaproszenia do składania wniosków o dotację”, pełna nazwa wnioskodawcy, jego adres i napis następującej treści: „Nie otwierać przed terminem sesji otwarcia”;
- Wniosek należy złożyć osobiście lub przesać pocztą²;
- Ponadto musi on być złożony przed terminem składania wniosków w danej sesji (terminy podane są w Wytycznych dla wnioskodawców dla każdego programu w podpunkcie „Termin przyjmowania wniosków o udzielenie dotacji”), np. termin składania wniosków - 21 listopada 2003 r. do godz. 16.00 - jest to termin nieprzekraczalny i złożenie wniosku po terminie automatycznie powoduje bądź jego odrzucenie ze względów formalnych (w przypadku, gdy jest to ostatni termin w ramach danego programu), bądź zakwalifikowanie go do następnego terminu składania wniosków.

² Decyduje data wpłynięcia wniosku, nie data stempla pocztowego.

Najczęstsze błędy:

- brak dwóch egzemplarzy wniosku wraz z załącznikami,
- część wniosku w innym języku niż polski,
- wniosek złożony nieprawidłowo (przesłany faksem lub pocztą elektroniczną, brak na kopercie odpowiednich informacji),
- brak potwierdzenia za zgodność z oryginałem lub potwierdzenie niezgodne z Wytycznymi dla wnioskodawców,
- brak wersji elektronicznej wniosku (na dyskietce lub CD),
- wniosek złożony po terminie.

Pytanie 4: Co znaczy określenie „aktualny dokument rejestrowy przedsiębiorcy”?

- Dokument rejestrowy jest aktualny, gdy nie jest starszy niż 6 miesięcy w momencie składania wniosku o dotację;
- O tym, czy jest to np. KRS, czy wypis z gminy, decyduje rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej;
- Do wniosku należy załączyć kopię takiego dokumentu rejestrowego, która musi być potwierdzona za zgodność z oryginałem¹.

Najczęstsze błędy:

- dokument rejestrowy nie jest aktualny,
- nie jest potwierdzony za zgodność z oryginałem lub potwierdzony niezgodnie z wytycznymi,
- nie dotyczy on wnioskodawcy, lecz innego podmiotu.

Pytanie 5: Co to są koszty kwalifikowane i co do nich zaliczamy?

- Koszty kwalifikowane są kosztami, na które można otrzymać dofinansowanie, są one różne w każdym programie, a szczegółowe informacje na temat kosztów kwalifikowanych można znaleźć w Wytycznych dla wnioskodawców dla każdego z programów;
- Koszty kwalifikowane to zawsze koszty netto podejmowanych działań;
- Kosztami kwalifikowanymi nie są następujące wydatki: grzywny, kary finansowe, wydatki związane ze sporami sądowymi, wydatki związane z odsetkami od debetu, straty związane z różnicami kursowymi, prowizje od operacji finansowych, podatek VAT, o ile istnieje możliwość jego odliczenia przez ostatecznego odbiorcę, część kosztów związanych z kontraktem leasingowym (zwłaszcza podatek, marża leasingodawcy, odsetki, koszty stałe, opłaty ubezpieczeniowe), koszty nabycia przedmiotu leasingu;
- Koszty kwalifikowane muszą być poniesione przez wnioskodawcę w odpowiednim terminie³.

³ Termin ponoszenia wydatków w ramach programów unijnych jest ściśle określony dla każdego z programów, wydatki związane z zakupem usług, produktów, inwestycji mogą pojawić się dopiero po podpisaniu umowy dotacji z RIF przez wnioskodawcę.

⁴ Wszystkie dostawy usług i sprzęt nabywany w ramach umowy dotacji muszą pochodzić z krajów Unii Europejskiej lub krajów objętych realizacją programu pomocowego Unii Europejskiej Phare (Bułgarii, Czech, Estonii, Węgier, Łotwy, Litwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii) oraz Cy-

Najczęstsze błędy:

- poniesione koszty nie są kosztami kwalifikowanymi w ramach danego programu,
- zaliczenie do kosztów kwalifikowanych podatku VAT,
- zaliczenie do kosztów kwalifikowanych kosztów poniesionych przed podpisaniem umowy z RIF,
- koszty zakupów pochodzące z krajów niekwalifikowanych⁴.

Pytanie 6: Jakie załączniki należy dołączyć do wniosku?

- Lista wymaganych załączników znajduje się w Wytycznych dla wnioskodawców dla danego programu oraz na końcu każdego wniosku w postaci listy sprawdzającej (np. aktualny dokument rejestrowy, aktualne sprawozdanie finansowe, kopia wniosku kredytowego, studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko naturalne, kopia licencji transportowej - jeśli jest wymagana);
- W przypadku załączników w języku obcym należy dołączyć tłumaczenie tłumacza przysięgłego na język polski.

Najczęstsze błędy:

- brak wymaganych załączników,
- załączniki w języku obcym nieprzetłumaczone przez tłumacza przysięgłego na język polski (dotyczy np. oferty zakupu maszyn od producentów z innych krajów).

Pytanie 7: Jeżeli do uzyskania dotacji niezbędne jest zaciągnięcie kredytu, to czy ten kredyt może być kredytem preferencyjnym, pochodzącym ze środków pomocy publicznej?

- Wnioskodawca może korzystać jedynie z kredytów niebędących pomocą publiczną w rozumieniu ustawy z 30 czerwca 2000 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców;
- Wysokość kredytu jest ściśle określona w Wytycznych dla wnioskodawców (np. w Phare 2001 SSG FDI wysokość kredytu waha się w granicach od 25 proc. do 55 proc. wartości inwestycji - kosztów kwalifikowanych);
- Uruchomienie kredytu może nastąpić dopiero po podpisaniu umowy dotacji z RIF przez przedsiębiorcę;
- Do wniosku o dotację należy załączyć kopię wniosku kredytowego, jaki wnioskodawca zamierza złożyć w banku, lub promesę kredytową wystawioną przez bank, dotyczącą wdrażania planowanych działań objętych wnioskiem o dotację;
- Umowę kredytową należy dostarczyć do RIF w ciągu 30 dni od dnia podpisania umowy dotacji przez wszystkie strony.

Najczęstsze błędy:

- kredyt jest pomocą publiczną,
- pożyczka zamiast kredytu,
- udział procentowy kredytu w kosztach kwalifikowanych niezgodny z wytycznymi dla danego programu,
- nieodpowiednia data uruchomienia kredytu - należy pamiętać, aby we wniosku kredytowym umieścić datę uruchomienia kredytu późniejszą niż data zawarcia umowy z RIF przez wnioskodawcę,
- kredyt obejmuje inne działania niż wniosek o dotację (najlepiej, gdy tytuł wniosku kredytowego pokrywa się z tytułem wniosku o dotację),
- przedsiębiorca nie dostarczył umowy kredytowej z bankiem do RIF w ciągu 30 dni od daty podpisania umowy dotacji.

Pytanie 8: W jakim formacie należy załączyć sprawozdanie finansowe?

- Sprawozdanie finansowe powinno być sporządzone w formacie określonym w Wytycznych dla wnioskodawców (np. w programie FDI sprawozdanie finansowe należy sporządzić w formacie określonym w załączonym do wytycznych Studium wykonalności);
- Załączone sprawozdanie finansowe musi być aktualne (sporządzone na koniec miesiąca i nie starsze niż 3 miesiące przed miesiącem, w którym złożono wniosek);

- Sprawozdanie finansowe musi być podpisane przez wnioskodawcę i osobę sporządzającą sprawozdanie (jeśli nie jest to ta sama osoba). Podpisy te muszą być czytelne lub opatrzone pieczęciami imiennymi;
- Nerozłączną częścią sprawozdania finansowego jest również formularz PIT bądź CIT złożony w odpowiednim US (zależy to od formy prowadzonej działalności).

Najczęstsze błędy:

- sprawozdanie finansowe w formacie niezgodnym z wytycznymi do programu,
- brak formularza PIT lub CIT lub formularze niewłaściwe,
- sprawozdanie finansowe nie jest podpisane przez wnioskodawcę i osobę sporządzającą wniosek (jeśli nie jest to ta sama osoba),
- podpisy na sprawozdaniu są nieczytelne lub brak imiennej pieczętki.

Pytanie 9: Czy trzeba załączyć porównanie ofert na zakupy dokonywane ze środków dotacji?

- Tak, jeżeli umowa z jednym dostawcą przekracza kwotę 5 000 EUR. Należy dołączyć co najmniej 3 oferty wraz z uzasadnieniem wyboru;
- Za ofertę uznaje się pisemną pozytywną odpowiedź potencjalnych wykonawców na zapytanie ofertowe wnioskodawcy i zawierającą co najmniej przedmiot oferty oraz jego cenę);
- Porównywane oferty pochodzą od akredytowanych wykonawców (tj. wykonawców, których usługi i produkty mogą być dofinansowane w ramach programu zgodnie z Wytycznymi dla wnioskodawców);
- Do wniosku należy dołączyć uzasadnienie wyboru oferty;
- W przypadku braku trzech ofert wnioskodawca przedstawia pisemne odmowy na zapytania ofertowe skierowane do akredytowanych wykonawców lub przedstawia wyjaśnienie, z którego wynika, że wykonawca jest wyłącznym dostawcą usługi lub produktu (np. wyłączny producent maszyn, organizator targów lub firma szkoląca personel przy zakupie technologii).

Najczęstsze błędy:

- brak porównania ofert oraz uzasadnienia wyboru oferty najlepiej odpowiadającej wnioskodawcy,
- oferty nie są ofertami kwalifikowanymi (nie pochodzą od akredytowanych wykonawców lub z krajów niekwalifikowanych⁴),
- oferty w języku obcym nie są przetłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego.

Pytanie 10: Czy o dotację z funduszy unijnych może się ubiegać firma mająca zaległości z tytułu płatności składki na ubezpieczenia społeczne?

- Nie, taka firma nie może się ubiegać o dotację (programy nie wymagają przedstawienia zaświadczenia od właściwych instytucji o braku zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne - wystarczy jedynie oświadczenie firmy o braku takich zaległości dołączone do wniosku o dotację);
- O dotację nie mogą się ubiegać firmy, wobec których:
 - ogłoszona została decyzja o upadłości lub są w trakcie rozwiązywania działalności, znajdują się pod zarządem komisarzycznym, przystąpili do postępowania układowego z wierzycielami, zawiesili prowadzenie działalności lub znajdują się w innej podobnej sytuacji wynikającej z przepisów prawa,
 - wydano prawomocny wyrok sądu za przestępstwo związane z działalnością zawodową,
 - stwierdzono zaległości z tytułu płatności składki na ubezpieczenia społeczne,
 - stwierdzono zaległości z tytułu płatności obowiązujących podatków,
 - stwierdzono nieprawidłowości w udzielaniu wymaganych informacji,
 - stwierdzono, iż w istotny sposób nie spełniły zobowiązań wynikających z innych umów zawartych w ramach innych programów pomocowych Unii Europejskiej,
 - stwierdzono, że próbowały wejść w posiadanie poufnych informacji lub wpłynąć na decyzję komisji bądź Jednostki Kontraktującej w trakcie procesu oceny wniosków w bieżącym lub poprzednich zaproszeniach do składania wniosków o dotację,
 - stwierdzono, że na realizację działań objętych wnioskiem otrzymały pomoc z innych środków publicznych.

Najczęstsze błędy:

- firma nie spełnia kryteriów kwalifikowania się (np. ma zaległości wobec ZUS),
- firma na realizację działań ujętych w umowie dotacji pozyskała już inną pomoc publiczną.

Pytanie 11: Czy w ramach programów doradczych można skorzystać z usług firmy, której nie ma na liście akredytowanych wykonawców tego programu?

- Usługi dofinansowane w ramach programów doradczych mogą być realizowane jedynie przez: akredytowanych wykonawców oraz

⁵ Zgodnie z Art. 5 p. 9 Ustawy o systemie oceny zgodności, akredytacji oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. 43 poz. 489) z dnia 28 kwietnia 2000 roku przez notyfikację należy rozumieć upoważnienie udzielone przez ministra lub kierownika urzędu centralnego, właściwego ze względu na przedmiot oceny zgodności, akredytowanej jednostce certyfikującej, akredytowanej jednostce kontrolującej lub akredytowanemu laboratorium do podejmowania działań z zakresu oceny zgodności. Ocena zgodności oznacza działania zmierzające do wykazania, że należycie zidentyfikowany wyrób lub proces jego wytwarzania jest zgodny z wymaganiami określonymi w odrębnych przepisach.

ekspertów -członków krajowych lub międzynarodowych stowarzyszeń zawodowych, których statut uzależnia członkostwo w nich od aktywnego uprawiania danego typu działalności zawodowej i posiadania odpowiedniego dorobku zawodowego, lub posiadających odpowiednie uprawnienia (np. uprawnienia rzeczoznawcy, notyfikowane laboratoria badawcze⁵);

- Zasadniczo więc nie można korzystać z firm nieposiadających akredytacji. Istnieją odstępstwa od tej zasady:
 - jeśli akredytowani wykonawcy nie są w stanie zrealizować zamawianych przez wnioskodawców działań, wówczas wnioskodawca informuje o zaistniałej sytuacji RIF (przesyła w formie pisemnej informację; RIF wybiera min. trzech wykonawców z listy firm akredytowanych, którzy będą potencjalnie mogli wykonać zamówienie wnioskodawcy; wnioskodawca wysyła zapytania ofertowe do firm wskazanych przez RIF i otrzymuje odpowiedzi; jeśli odpowiedzi będą negatywne zgłasza taką informację w RIF; RIF poświadczają pisemnie zaistniałą sytuację i zezwala na wykorzystanie dowolnego wykonawcy usługi do zrealizowania projektu wnioskodawcy). Wnioskodawcy chcący skorzystać z ww. rozwiązania, muszą udokumentować zaistniałą sytuację,
 - dostawca technologii (nieakredytowany) może wykonywać usługi doradcze i szkoleniowe z zakresu wdrażanej technologii, jeśli technologia ta jest unikatowa, zupełnie nowa i np. nie występuje na polskim rynku, znajduje się jedynie w posiadaniu jej bezpośredniego twórcy, który jako jedyny jest w stanie przekazać know-how, a na liście akredytowanych wykonawców nie istnieją firmy, które są w stanie wykonać usługi związane z tą technologią lub technologią alternatywną

Najczęstsze błędy:

- wybór nieakredytowanego wykonawcy (należy zawsze sprawdzić, czy wykonawca usług znajduje się na liście akredytowanych wykonawców dla danego programu i działania, listy te są dostępne na stronie www.parp.gov.pl),
- w przypadku wyboru nieakredytowanego wykonawcy niezastosowanie się do procedur zawartych w Wytycznych dla wnioskodawców.

Pytanie 12: Czy zakupione w ramach dotacji środki trwałe można sprzedać, jeśli tak, to po jakim okresie użytkowania?

- Nie ma określonego terminu, w którym beneficjent powinien zachować zakupiony środek trwały. Zgodnie jednak z Warunkami ogólnymi: "Beneficjent musi wyrazić zgodę na przeprowadzenie w cią-

gu 5 lat od zakończenia przedsięwzięcia kontroli dokumentów lub kontroli na miejscu przez Jednostkę Kontraktującą, Komisję Europejską lub Trybunał Obrachunkowy wykorzystania dotacji zgodnie z postanowieniami finansowymi mającymi zastosowanie do środków Jednostki Kontraktującej”. W przypadku, gdyby środek trwały został sprzedany zaraz po zakończeniu realizacji projektu, mogłoby to zostać uznane jako niezgodne z celami programowymi i stawiałoby pod znakiem zapytania prawdziwość informacji złożonych w trakcie ubiegania się o dotację;

- Jeśli wnioskodawca chce sprzedać środek trwały, zakupiony w ramach dotacji, zobowiązany jest poinformować o zaistniałej sytuacji odpowiednią Jednostkę Kontraktującą.

Najczęstsze błędy:

- zbycie środka trwałego bez poinformowania odpowiedniej Jednostki Kontraktującej,
- brak 5 letniej archiwizacji danych związanej z działalnością i użytkowaniem środka trwałego zakupionego w ramach dotacji.

Pytanie 13: Jakie są sposoby wypłaty dotacji?

- Najszybszą i najłatwiejszą metodą wypłaty dotacji jest refundacja kosztów poniesionych podczas realizacji danego projektu;
- Przedsiębiorca może wnioskować jednak o zaliczkę w ramach przyznanej mu dotacji; aby otrzymać taką zaliczkę, należy spełnić kilka warunków:
 - wypełnić komputerowo odpowiedni do programu wniosek o wypłatę zaliczki;
 - wypełnić deklarację wekslową na kwotę odpowiadającą kwocie zaliczki przeliczoną na PLN po kursie według wskazań we wniosku o wypłatę dotacji (podpisy powinny być złożone w obecności pracownika Jednostki Kontraktującej lub kancelarii notarialnej⁶;
 - załączyć weksel o odpowiednim nominale tj. co najmniej na kwotę zaliczki przeliczonej na PLN po kursie według wskazań we wniosku o wypłatę dotacji (weksel powinien być podpisany prawidłowo przez osoby upoważnione oraz poręczycieli⁷ w obecności pracownika Jednostki Kontraktującej lub w kancelarii notarialnej).
- Aby uzyskać dotację w postaci wypłaty końcowej, należy:
 - wypełnić komputerowo odpowiedni do programu wniosek zamieszczony na stronie internetowej www.parp.gov.pl (2 egz.),
 - wypełnić komputerowo raport techniczny (2 egz.),
 - wypełnić komputerowo raport finansowy (2 egz.),

⁶ W przypadku spółek prawa handlowego wymagane jest dostarczenie wzorów podpisów potwierdzonych notarialnie niezależnie od miejsca składania podpisów

⁷ Pod pojęciem poręczycieli należy rozumieć współmatrzonków osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, współmatrzonków wspólników spółek cywilnych oraz jawnych

- dołączyć potwierdzone za zgodność z oryginałem i stanem faktycznym kserokopie faktur za wykonane usługi (2 egz.),
- dołączyć potwierdzone za zgodność z oryginałem kserokopie dowodów zapłaty za wystawione faktury (dowody zapłaty muszą zawierać daty operacji/księgowania oraz stempel i/lub podpis pracownika banku) (2 egz.),
- dołączyć umowę z akredytowanym wykonawcą projektu (2 egz.) (dotyczy wybranych programów),
- w przypadku uczestnictwa w zagranicznych targach i wystawach: wzory materiałów promocyjnych przygotowanych na targi (katalog produktów, prezentacja na CD), zdjęcia z ekspozycji na targach, program misji handlowej przygotowanej przez wykonawcę w celu wizytacji targów,
- dowody zapłaty powinny być z okresu realizacji projektu. Wszystkie kserokopie muszą być potwierdzone za zgodność z oryginałem i stanem faktycznym (na stronie głównej dokumentu). Wniosek o wypłatę płatności końcowej powinien być dostarczony do Jednostki Kontraktującej w wymaganym terminie od zakończenia projektu (termin ten znajduje się w Wytycznych dla wnioskodawców dla poszczególnych programów),

Najczęstsze błędy:

- weksel opiewa na kwotę niższą niż wnioskowana zaliczka,
- brak lub niewłaściwe potwierdzenie dokumentów za zgodność z oryginałem i stanem faktycznym,
- brak wzorów podpisów potwierdzonych notarialnie (dotyczy spółek prawa handlowego),
- raport finansowy i techniczny złożony w 1 egzemplarzu,
- niewłaściwy kurs euro,
- złożenie dokumentów rozliczeniowych po terminie (zbyt późno).

Pytanie 14: Jak przygotować dokumenty rozliczające dotację?

- Aby prawidłowo rozliczyć dotację należy do wypełnionego wniosku o wypłatę dotacji załączyć:
 - potwierdzenie bankowe dot. dokonania operacji zapłaty, tzn.: przelew lub inne potwierdzenie operacji; wyciąg bankowy, na którym widnieje dokonana transakcja (kserokopia tych dokumentów musi być potwierdzona za zgodność przez bank lub dostarczenie zaświadczenia z banku o dokonanych transakcjach finansowych);
 - potwierdzenie bankowe dot. udzielenia kredytu zgodnie z załączoną umową kredytu (dotyczy dotacji, w których niezbędny jest komercyjny kredyt bankowy - głównie inwestycyjnych);

- faktury: kserokopia oryginału wraz z potwierdzeniem sprawdzenia (pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym) i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach
 - dowody przyjęcia („na stan w firmie” OT - w przypadku inwestycji) lub protokoły wykonania usług.
- Wszelkie dokumenty powinny być potwierdzone za zgodność z oryginałem i ze stanem faktycznym oraz muszą być podpisywane z pieczęcią imienną (względnie inna forma czytelnego imienia i nazwiska) przez osobę wymienioną w dokumencie rejestrowym firmy - uprawnioną do reprezentowania firmy.

Najczęstsze błędy:

- brak potwierżeń bankowych na dokonanie transakcji (np. załączone są tylko faktury),
- brak potwierdzenia dokonania przez bank wypłaty kredytu przedsiębiorcy (niezbędne są także poświadczenia dokonania przez bank płatności bezpośrednio na konto wykonawcy usługi lub dostawcy środka trwałego),
- brak protokołów OT lub wykonania usługi,
- niepotwierdzenie dokumentów za zgodność z oryginałem i stanem faktycznym.

Pytanie 15: Ile razy jeden przedsiębiorca może skorzystać z pomocy unijnej?

- Nie ma ograniczenia ogólnego co do korzystania z dotacji;
- Każdemu przedsiębiorcy przysługuje jednak pewien limit finansowy w ramach danego programu (np. dla Phare 2001 SSG FDI limit ten wynosi 50 000 euro i oznacza to, że przedsiębiorca może skorzystać w ramach tego programu ww. pulę, niekoniecznie w ramach jednego projektu);
- Uzyskanie dotacji w ramach jednego programu nie dyskwalifikuje firmy przy pozyskiwaniu środków z innego programu (np. przedsiębiorca może korzystać z programu doradczo-szkoleniowego, a następnie z dotacji do inwestycji);
- Doświadczenie, które przedsiębiorca nabywa, korzystając z jednej dotacji, jest atutem przy składaniu wniosku o następną - komisja oceniająca wnioski może stwierdzić, że przedsiębiorca umie korzystać ze środków unijnych realizować projekty współfinansowane przez UE, i przyznać za to wnioskowi dodatkowe punkty;

Najczęstsze błędy:

- przeświadczenie przedsiębiorców, że z pomocy unijnej można skorzystać tylko raz,
- przekroczenie limitu dotacji określonego w Wytycznych dla wnioskodawców dla danego programu.

Podręczny słownik pojęć i terminów związanych z dotacjami Unii Europejskiej dla polskich małych i średnich przedsiębiorstw

akredytacja, akredytowani wykonawcy - firmy lub instytucje otoczenia biznesu (fundacje, stowarzyszenia, instytuty itp.), które zostały wybrane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości do świadczenia usług w ramach programów doradczych i doradczo-szkoleniowych finansowanych ze środków UE lub środków budżetu państwa (np. Program Rozwoju Przedsiębiorstw, Program Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych); do każdego programu PARP ogłasza stosowny konkurs na akredytowanych wykonawców, a następnie umieszcza ich listę na stronie www.parp.gov.pl; należy pamiętać, że składając wniosek w ramach programów doradczych lub doradczo-szkoleniowych, trzeba do niego załączyć umowę z akredytowanym wykonawcą na realizację działań, które są przewidziane w projekcie

aktualny dokument rejestrowy wnioskodawcy - wypis z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) w przypadku osób prawnych (spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek jawnych itp.) lub wpis do ewidencji osób prowadzących działalność gospodarczą (prowadzonej przez urzędy gmin) - dotyczy osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą; należy pamiętać, że „aktualność” dokumentu rejestrowego trwa 6 miesięcy (w szczególnych przypadkach 3 miesiące) od daty wydania stosownego wypisu z KRS lub gminy; aktualny dokument rejestrowy jest niezbędnym załącznikiem do każdego wniosku o pomoc unijną lub publiczną

błędy formalne, formalna ocena wniosków - pomoc Unii Europejskiej jest przyznawana małym i średnim firmom według ściśle określonych zasad, także wnioski o dotację w poszczególnych programach mają specjalnie określone wymogi formalne (listy niezbędnych załączników, formularz wniosku); każdy złożony wniosek w pierwszej kolejności podlega ocenie formalnej, czyli sprawdzeniu, czy wszystkie dokumenty są przygotowane zgodnie z określonymi dla programu zasadami - jakiegokolwiek odstępstwo od formalnych zasad programu powoduje automatyczne odrzucenie wniosku; z tego powodu najczęstszym powodem odrzucania wniosków o dotację są właśnie błędy formalne

dotacja - forma bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej, skierowana także do polskich małych i średnich przedsiębiorstw; dotacje przyznawane są polskim firmom w ramach różnorodnych programów pomocowych, regułą dla dotacji jest konieczność złożenia wniosku o dotację w ramach konkretnego programu; nie należy mylić dotacji z preferencyjnymi kredytami, pożyczkami; firmie zostaje przyznana dotacja w określonej kwocie (np. 8000 EUR), mająca na celu sfinansowanie konkretnego projektu w jakiejś części (na przykład 60 proc. wszystkich poniesionych kosztów)

Euro Info Centre (EIC) - europejska sieć instytucji Euro Info Centre to sieć ośrodków informacyjnych dla małych i średnich przedsiębiorstw uruchomiona przez Komisję Europejską w 1987 roku, a obecnie funkcjonująca również w Polsce; EIC jest postrzegana jako główny pośrednik pomiędzy instytucjami Unii Europejskiej a sektorem MŚP, służący wzajemnej wymianie informacji o potrzebach, oczekiwaniach i postulatach; w Polsce głównym zadaniem sieci EIC jest przygotowanie MSP do konkurowania na rynku UE; zadaniem to jest realizowane poprzez: informowanie o prawie UE, normach unijnych i zmianach zachodzących w polskim prawie w związku z procesem integracji europejskiej, pomoc w nawiązywaniu kontaktów z firmami unijnymi zainteresowanymi współpracą, udostępnianie danych o gospodarkach krajów UE, pomoc w rozwijaniu eksportu przez polskie firmy, informowanie o programach Unii Europejskiej dostępnych dla polskich MSP, organizowanie szkoleń, wydawanie publikacji i broszur; ważnym źródłem informacji o Unii Europejskiej istotnych dla polskich małych i średnich przedsiębiorstw jest strona internetowa EIC: www.euroinfo.org.pl

formularz wniosku - przygotowany w ramach każdego programu dotacji formularz, który należy wypełnić i złożyć wraz z koniecznymi załącznikami w odpowiedniej instytucji (RIF, PARP, WUP); formularze wniosku należy wypełniać komputerowo, nie można zmieniać kolejności pytań, należy zwracać szczególną uwagę, czy wypełniamy aktualny formularz wniosku w ramach danego programu (formularze się zmieniają); formularze wniosków o dotację można pobrać w wersji elektronicznej na stronach internetowych PARP; w przypadku funduszy strukturalnych nie są jeszcze dostępne ostateczne wersje wniosków o dotację dla małych i średnich przedsiębiorstw

fundusze strukturalne - najważniejsze instrumenty Unii Europejskiej w ramach tzw. polityki strukturalnej, mające na celu podniesienie konkurencyjności oraz wsparcie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajowych, które bez pomocy finansowej nie są w stanie dorównać średniemu poziomowi ekonomicznemu w Unii Europejskiej; dla polskich małych i średnich firm szczególnie ważny będzie Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (ERDF), adresowany bezpośrednio do sektora MŚP i służący jego wsparciu oraz pośrednio Europejski Fundusz Społeczny (EFS), służący głównie zwalczaniu bezrobocia, wzmocnieniu zasobów ludzkich i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu

koszty kwalifikowane, koszty kwalifikowalne - koszty objęte współfinansowaniem ze środków Unii Europejskiej w ramach poszczególnych programów i instrumentów wsparcia, koszty kwalifikowalne (bądź w terminologii funduszy przedakcesyjnych kwalifikowane) są zawsze szczegółowo określone dla każdej formy konkursu o dotację, np. w ramach Funduszu Dotacji Inwestycyjnych są wydzielone szczegółowe pozycje Klasyfikacji Środków Trwałych, które są kosztami kwalifikowanymi w ramach tego funduszu; należy uważać, by nie starać się o dotację na pokrycie wydatków, które nie są kwalifikowane w ramach programu

Krajowy System Usług (KSU) - w Polsce ponad 150 wyspecjalizowanych instytucji działających na rzecz rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw; są to przede wszystkim agencje rozwoju regionalnego, centra wspierania biznesu, fundacje i stowarzyszenia; każdy przedsiębiorca zgłaszający się do ośrodka działającego w ramach KSU otrzyma rzetelną informację na temat programów pomocowych Unii Europejskiej oraz pomoc w zakresie możliwości wparcia rozwoju swojej firmy ze środków zewnętrznych

małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP) - głównym kryterium wyznaczającym należenie firmy do sektora MSP jest zatrudnianie mniej niż 250 pracowników (maksymalnie 249) oraz osiągnięcie rocznego przychodu mniejszego niż 40 milionów EUR

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) - jej zadaniem jest wspieranie rozwoju gospodarki, szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw; jest to jedyna taka agencja w Polsce funkcjonująca na obszarze całego kraju; działalność agencji skupia się głównie na: świadczeniu usług doradczych dla MŚP, udzielaniu dotacji przedsiębiorstwom i instytucjom wspierającym przedsiębiorczość (w tym także dotacji pochodzących z pomocy Unii Europejskiej), ułatwianiu przedsiębiorcom dostępu do szkoleń (także prowadzenie szkoleń)

procedura aplikacyjna - procedura zbierania wniosków; jest ona ściśle określona (tzn. zostają określone terminy składania wniosków dla poszczególnych działań oraz instytucje, które będą zbierać wnioski), dla przedsiębiorców; szczególnie ważne będą tu Regionalne Instytucje Finansujące, z których pomocą procedura rozdysponowywania środków prowadzona będzie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości; wnioski będą przyjmowane w formie papierowej (wniosek i załączniki) oraz elektronicznej (tylko wniosek, konieczne będzie załączenie dyskietki lub CD)

programy doradcze i doradczo-szkoleniowe - programy dotacji dla małych i średnich przedsiębiorstw, przeznaczonych na realizację projektów o charakterze doradczym i doradczo-szkoleniowym; w ramach tych programów nie można uzyskać wsparcia na zakupy sprzętu, maszyn i środków trwałych, można natomiast finansować takie działania, jak wyjazdy na targi, budowanie strategii rozwoju przedsiębiorstwa, kojarzenie partnerów zagranicznych, przygotowanie studiów wykonalności i biznes - planów dla inwestycji, itp.; co może być finansowane w ramach poszczególnych programów, określają Wytyczne dla wnioskodawców dla konkretnego programu (lista aktywnych programów, Wytyczne oraz listy akredytowanych wykonawców znajdują się na stronie internetowej www.parp.gov.pl); w ramach programów doradczo-szkoleniowych można uzyskać dotację w ramach projektu na poziomie 60 proc.

projekty inwestycyjne - programy finansujące projekty o charakterze inwestycyjnym, w ich ramach nie korzysta się z usług akredytowanych wykonawców, obecnie przedsiębiorcy oczekują na uruchomienie funduszy dotacji inwestycyjnych w ramach programów Phare 2002 i Phare 2003, a także na uruchomienie funduszy strukturalnych

Punkt Konsultacyjno-Doradczy (PKD) - punkty, w których przedsiębiorcy mogą uzyskać bezpłatną, rzetelną informację o prostych aspektach administracyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej oraz zarządzania firmą; zadaniem PKD jest również zbieranie i dostarczanie przedsiębiorcom wiedzy o możliwościach zewnętrznej pomocy pu-

blicznej i ze środków Unii Europejskiej, a także oferty kredytowej banków i innych instytucji finansowych (fundusze pożyczkowe, poręczeniowe, itp.)

raport, raportowanie, raport końcowy - projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej podlegają rygorystycznemu obowiązkowi raportowania; szczególnie istotny jest dla projektu raport końcowy, który składa się zazwyczaj wraz z wnioskiem o wypłatę dotacji, przygotowuje się przeważnie raport merytoryczny (opisujący to, co zostało osiągnięte i zrobione w ramach projektu), a także raport finansowy (szczegółowo opisujący wszystkie koszty poniesione przez przedsiębiorcę w ramach realizacji projektu wraz z dokumentami potwierdzającymi ich poniesienie - faktury, potwierdzenia dokonania przelewów, itp.)

refundacja - metoda wypłat dotacji i bezzwrotnej pomocy Unii Europejskiej, przedsiębiorca musi najpierw w całości ponieść sam lub sfinansować z innych źródeł zewnętrznych wszystkie koszty projektu, by następnie wystąpić o ich refundację zgodnie z zawartą wcześniej umową dotacji; ma to gwarantować dobre wydatkowanie środków unijnych, refundacji dokonuje się na podstawie raportów załączonych do wniosku o wypłatę dotacji

Regionalne Instytucje Finansujące (RIF) - instytucje współpracujące z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie zarządzania środkami Unii Europejskiej skierowanymi do przedsiębiorców (obecnie zarządzające funduszami pochodzącymi z programów Phare 2000, 2001, a w przyszłości także ze środków strukturalnych); w RIF przedsiębiorcy składają wnioski o dotację, RIF dokonuje również ich oceny formalnej i merytorycznej, zadaniami RIF są także: promocja programów skierowanych do MŚP, obsługa administracyjna tych programów, udzielanie informacji i konsultacji o możliwościach skorzystania przez przedsiębiorstwo z programów pomocowych

Studium wykonalności projektu - dokument planistyczny opisujący finansowe, ekonomiczne i techniczne założenia projektu, możliwości jego realizacji (wykonalności) oraz trwałość osiągniętych w ramach projektu efektów (np. maszyna zakupiona przy współfinansowaniu ze środków Funduszu Dotacji Inwestycyjnych będzie przez okres 5 lat wpływała na wzrost sprzedaży w przedsiębiorstwie); Studium wykonalności projektu jest obowiązkowym załącznikiem w ramach Funduszu Dotacji Inwestycyjnych w ramach programów Phare 2000 SSG i 2001 SSG; będzie też najprawdopodobniej wymagane w ramach konkursów na dotacje inwestycyjne w ramach programów Phare 2002 SSG i 2003 SSG, a także funduszy ze środków strukturalnych wspierających przedsiębiorstwa inwestujące; obecnie można zapoznać się z wzorem formularza Studium wykonalności projektu do programu Phare 2001 SSG Fundusz Dotacji Inwestycyjnych na stronie internetowej www.parp.gov.pl

termin składania wniosków - w ramach konkursów o dotację dla małych i średnich przedsiębiorstw ze środków przedakcesyjnych (Phare SSG) Wytyczne dla wnioskodawców normują, kiedy (do którego dnia, do której godziny) oraz gdzie i w jakiej formie należy składać wypełnione wnioski o dotację wraz z załącznikami; należy pamiętać, że już kilka minut spóźnienia powoduje odrzucenie wniosku i przeniesienie go bądź na następną sesję składania wniosków (jeśli taka jest), bądź całkowite odrzucenie wniosku; niezwykle ważne jest, by pamiętać, kiedy i gdzie oraz w jakiej formie należy złożyć wniosek w ramach programu, z którego przedsiębiorstwo chce uzyskać dotację; istotną informacją jest także to, że w przypadku wniosków wysyłanych pocztą nie liczy się data stempla pocztowego nadania wniosku, lecz data wpłynięcia wniosku do instytucji, która jest odpowiedzialna za ich zbieranie;

wizualizacja (promocja projektów) - gdy projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, odbiorcą końcowego (np. przedsiębiorcą) obowiązują poinformowanie społeczeństwa o wkładzie Unii w projekt; ma to na celu zwiększenie świadomości społecznej o tym, na co i jak Unia przeznacza swoje środki: konieczność wizualizacji unijnego wkładu dotyczy środków pochodzących z programów przedakcesyjnych, jak i środków z funduszy strukturalnych UE; wizualizacja może przybierać różnorodne formy, w zależności od charakteru projektu, który otrzymuje wsparcie; w przypadku projektów inwestycyjnych konieczne jest umieszczenie informacji na tablicy informacyjnej, na stronie internetowej przedsiębiorstwa oraz np. w gablocie firmy; należy pamiętać by wizualizacja zawierała godło UE, napis „Unia Europejska” oraz nazwę programu, z którego dofinansowany został projekt, np. „Phare 2001 SSG Fundusz Dotacji Inwestycyjnych”; trzeba także być uważnym, umieszczając godło UE tak, by gwiazdki rozmieszczone były w sposób prawidłowy oraz została zastosowana poprawna kolorystyka

wniosek o wypłatę dotacji - po zakończeniu realizacji wszystkich działań w projekcie (przedstawionych uprzednio we wniosku o dotację), aby środki zostały przelane na konto przedsiębiorcy, musi on złożyć w instytucji, z którą zawarł umowę dotacji, wniosek o jej wypłatę; załącznikami do wniosku o wypłatę są zwykle raporty merytoryczne i finansowe z realizacji projektu oraz kopie dokumentów potwierdzających poniesienie przez przedsiębiorcę kosztów przewidzianych w budżecie projektu; wniosek o wypłatę dotacji jest rozpatrywany pod kątem zgodności z umową dotacji i zgodności (kwalifikowalności) kosztów w ramach programu, następnie podjęta zostaje decyzja o wypłacie dotacji oraz jej wielkości

Wytyczne dla wnioskodawców - podstawowy dokument w ramach programów przedakcesyjnych Unii Europejskiej skierowanych do przedsiębiorców, do każdego programu (np. Phare 2001 SSG Program Rozwoju Przedsiębiorstw Eksportowych, Phare 2001 SSG Fundusz Dotacji Inwestycyjnych) zostają przygotowane i opublikowane Wytyczne dla wnioskodawców, które normują zasady przyznawania dotacji w ramach danego programu, określają terminy składania wniosków, koszty kwalifikowalne w ramach programu, listy niezbędnych załączników, harmonogram realizacji programu (np. do kiedy można podejmować działania w projektach współfinansowanych w ramach programu); Wytyczne dla wnioskodawców są podstawowym dokumentem, z którym powinien zapoznać się przedsiębiorca chcący skłaść wniosek o dotację ze środków UE, należy pamiętać że formularz wniosku o dotację jest zawsze załącznikiem do Wytycznych dla wnioskodawców

załączniki do wniosku (wymagane załączniki) - Wytyczne dla wnioskodawców określają w każdym z programów, jakie dokumenty przedsiębiorca musi koniecznie załączyć do wniosku o dotację (są to m.in. aktualne raporty finansowe projektodawcy, aktualny dokument rejestrowy projektodawcy itp.); często zdarza się, że Wytyczne stanowią, iż załączenie jakiegoś dokumentu jest konieczne tylko w określonych przypadkach; jeśli zatem w danym przypadku nie trzeba sporządzać danego dokumentu (np. analizy oddziaływania projektu na środowisko naturalne), dobrze jest załączyć stosowne oświadczenie projektodawcy, wyjaśniające sytuację; należy pamiętać, że niezłączenie jakiegoś dokumentu w sytuacji, gdy jest on wymagany, spowoduje odrzucenie wniosku ze względów formalnych; trzeba także pamiętać, że jeśli przedsiębiorca załącza do wniosku kopie dokumentów, powinien je poświadczyc za zgodność z oryginałem; mile widziane jest także, aby załączniki były ponumerowane oraz wniosek zawierał listę wszystkich załączanych dokumentów - ułatwi to komisji oceniającej ich sprawdzanie

Instytucje ważne dla przedsiębiorców

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Aleje Jerozolimskie 125/127
www.parp.gov.pl
Tel. (22) 699-70-45
Fax (22) 699-46-56

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

Aleje Ujazdowskie 9
00-918 Warszawa
Tel. (22) 455 55 00
info@mail.ukie.gov.pl

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.

Departament Instrumentów Wsparcia Rozwoju Regionalnego
ul. Domaniewska 41
02-672 Warszawa
www.arp.pl
Tel. (22) 460-36-00
Fax (22) 460-37-01

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

ul. Konstruktorska 3A
02-673 Warszawa
www.nfosigw.gov.pl
Tel. (22) 849-00-79
Fax (22) 849-72-72

Ministerstwo Nauki i Informatyzacji

Wydział ds. Wdrażania Funduszy Strukturalnych
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa 53
www.mnii.gov.pl
Tel. (22) 628-82-00

Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Instrumentów Finansowych
plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa
www.mgpips.gov.pl
Tel. (22) 693-58-06
Fax (22) 693-40-24

Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce

Warszawskie Centrum Finansowe
ul. Emilii Plater 53, 29 piętro
00-113 Warszawa
tel. (4822) 520 82 00
fax (4822) 520 82 82
www.europa.del.pol.pl
Główna strona internetowa Unii Europejskiej:
www.europa.eu.int

Lista Regionalnych Instytucji Finansujących (RIF):

województwo: dolnośląskie

Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
pl. Solny 16
50-062 Wrocław
tel. (0-71) 344-58-41
fax. (0-71) 372-36-85
e-mail: warr@warr.pl

województwo: kujawsko-pomorskie

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Kopernika 4
87-100 Toruń
tel. (0-56) 621-04-21
fax. (0-56) 622-28-99
e-mail: tarr@narda.org.pl

województwo: lubelskie

Lubelska Fundacja Rozwoju - ARR
ul. Rynek 7
20-111 Lublin
tel. (0-81) 743-63-56
fax. (0-81) 743-73-26; 743-79-00
e-mail: krystyna.gorak@lfr.lublin.pl

województwo: lubuskie

Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
w siedzibie Agencji Rozwoju Regionalnego w Zielonej Górze
ul. Chopina 14
65-001 Zielona Góra
tel. (0-68) 327-05-04
fax. (0-68) 325-38-88
e-mail: agencja@region.zgora.pl

województwo: łódzkie

Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Tuwima 22/26
90-002 Łódź
tel. (0-42) 632-18-92
fax. (0-42) 633-07-63
e-mail: larr@mazurek.man.lodz.pl

województwo: małopolskie

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Kordylewskiego 11
31-542 Kraków
tel. (0-12) 411-46-03
fax. (0-12) 412-43-79
e-mail: biuro@marr.pl

województwo: mazowieckie

Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw
ul. Smocza 27
01-048 Warszawa
tel. (0-22) 838-02-91
fax. (0-22) 838-02-61
e-mail: izbarimp@fund.org.pl

województwo: opolskie

Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości” - Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości w Opolu
ul. Damrota 4
45-064 Opole
tel. (0-77) 456-56-00
fax. (0-77) 456-56-00
e-mail: spp_owp@poczta.onet.pl

województwo: podkarpackie

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Szopena 51
35-959 Rzeszów
tel. (0-17) 852-06-00
fax. (0-17) 852-06-11
e-mail: baep@rarr.rzeszow.pl

województwo: podkarpackie

Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.
ul. Chopina 18
39-300 Mielec
tel. (0-17) 788-18-50
fax. (0-17) 788-18-64
e-mail: marr@ptc.pl

województwo: podlaskie

Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego
ul. Starobojarska 15
15-073 Białystok
tel. (0-85) 740-86-90
fax. (0-85) 740-86-85
e-mail: pfrr@pfrr.bialystok.pl

województwo: pomorskie

Agencja Rozwoju Pomorza S.A.
ul. Piwna 36/39
80-832 Gdańsk
tel. (0-58) 323-31-10
fax. (0-58) 301-13-41
e-mail: sekretariat@arpg.gda.pl

województwo: śląskie

Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Wita Stwosza 31
40-042 Katowice
tel. (0-32) 201-40-56
fax. (0-32) 257-95-29
e-mail: garr@garr.com.pl

województwo: świętokrzyskie

Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa

ul. Sienkiewicza 53
25-002 Kielce
tel. (0-41) 344-43-92
fax. (0-41) 344-43-92
e-mail: biuro@siph.com.pl

województwo: warmińsko-mazurskie

Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. W Olsztynie

ul. Kajki 10/12
10-547 Olsztyn
tel. (0-89) 534 90 10
fax. (0-89) 534-92-00
e-mail: wmarr@wmarr.olsztyn.pl

województwo: wielkopolskie

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

ul. Zakładowa 4
62-510 Konin
tel. (0-63) 245-30-95
fax. (0-63) 242-22-29
e-mail: arr@arrkonin.org.pl

województwo: zachodniopomorskie

Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A

ul. Stoistów 2
70-223 Szczecin
tel. (0-91) 488-24-88
fax. (0-91) 488-26-26
e-mail: zarzadzarr.com.pl

Centra EURO INFO w Polsce

Euro Info Centre PL-405

przy Funduszu Współpracy
ul. Górnośląska 4a, 00-444 Warszawa
Tel.: 0-22 450 99 39, 622 84 05
Fax: 0-22 622 03 78,
e-mail: euroinfo@cofund.org.pl

Euro Info Centre PL-406

przy Fundacji „Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości”
ul. Częstochowska 25, 62-800 Kalisz
Tel.: 0-62 767 23 43,
Tel./Fax: 0-62 502 35 75,
e-mail: euroinfo@kip.kalisz.pl

Euro Info Centre PL-407

przy Zachodniopomorskim Stowarzyszeniu Rozwoju Regionalnego
ul. Kolumba 86, 70-035 Szczecin
Tel.: 0-91 433 02 20,
Fax: 0-91 433 02 66,
e-mail: euroinfo@aci.com.pl

Euro Info Centre PL-408

przy Staropolskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej
ul. Sienkiewicza 53, 25-002 Kielce
Tel.: 0-41 368 02 78, 344 43 92,
Fax: 0-41 368 02 78, 344 43 92,
e-mail: eickielce@siph.com.pl

Euro Info Centre PL-409

przy Dolnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Wysockiego 10, 58-300 Wałbrzych
Tel.: 0-74 843 49 10,
Fax: 0-74 842 35 66,
e-mail: eic@darr.pl

Euro Info Centre PL-410

przy Stowarzyszeniu Promocji Przedsiębiorczości
ul. Słowackiego 7a, 35-060 Rzeszów
Tel./Fax 0-17 852 49 75,
e-mail: euro@intertele.pl

Euro Info Centre PL-411

przy Podlaskiej Fundacji Rozwoju Regionalnego
ul. Starobojarska 15, 15-073 Białystok
Tel. 0-85 732 80 61, 732 80 77,
Fax: 0-85 732 38 21,
e-mail: euroinfo@pfr.bialystok.pl

Euro Info Centre PL-412

przy Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.
ul. Wita Stwosza 31, 40-042 Katowice
Tel.: 0-32 257 95 40, 257 95 28,
Fax: 0-32 257 95 29,
e-mail: euroinfo@garr.com.pl

Euro Info Centre PL-413

przy Izbie Przemysłowo-Handlowej w Krakowie
ul. Floriańska 3, 31-019 Kraków
Tel.: 0-12 422 89 07,
Fax: 0-12 422 55 67,
e-mail: eicpl413@iph.krakow.pl



Euro Info Centre PL-414

przy Toruńskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S. A.
ul. Kopernika 4, 87-100 Toruń
Tel.: 0-56 658 89 50,
Fax: 0-56 658 89 51,
e-mail: eic_torun@narda.org.pl

Euro Info Centre PL-415

przy Stowarzyszeniu „Wolna Przedsiębiorczość”
ul. Matejki 6, 80-232 Gdańsk
Tel.: 0-58 347 03 40,
Fax: 0-58 347 03 41,
e-mail: poczta@euroinfo.gda.pl

Euro Info Centre PL-416

przy Lubelskiej Fundacji Rozwoju
ul. Rynek 7, 20-111 Lublin
Tel.: 0-81 534 50 02,
Fax: 0-81 534 50 02,
e-mail: eic@lfr.lublin.pl

